

Załącznik
do uchwały Nr XVII/88/2020
Rady Gminy Rąbino
z dnia 31 stycznia 2020r.

**GMINNY PROGRAM
PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA ROK 2020**

WSTĘP

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2020 rok stanowi lokalną strategię w zakresie profilaktyki oraz zmniejszania szkód społecznych wynikających z uzależnienia od alkoholu czy narkotyków. Program określa zadania własne gminy wynikające z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, wskazując kierunki działań oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określa źródła finansowania.

Przy opracowywaniu Programu ujęto również zadania wpisane w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2016-2020 – w celu operacyjnym 2 - „profilaktyka i rozwiązywanie problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, uzależnieniami behawioralnymi i innymi zachowaniami ryzykownymi”.

I. ZADANIA GMIN WYNIKAJĄCE Z PRZEPISÓW

1. *Zgodnie z zapisem art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu. W szczególności zadania te obejmują:

- a) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo- wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- d) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
- e) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art.13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

2. Zgodnie z art.10 ustawy 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, działania należą do zadań własnych gminy, które w szczególności nakierowane są na:

- a) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- b) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej,
- c) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- d) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- e) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

3. *Narodowy Program Zdrowia na lata 2016 - 2020 łączy różne programy profilaktyczne realizowane dotychczas na podstawie przepisów kilku ustaw, o różnych terminach realizacji oraz różnych źródłach i poziomach finansowania (m.in. z zakresu przeciwdziałania narkomanii lub przeciwdziałania alkoholizmowi).*

- a) Pkt VI, ust. 2 Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii,
- b) Pkt VI, ust. 3 Krajowy program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

DIAGNOZA

Alkoholizm, narkomania i przemoc w rodzinie należą do najważniejszych problemów społecznych, gdyż zjawiska te powodują szkody we wszystkich sferach życia człowieka i ma istotny wpływ na poczucie bezpieczeństwa społecznego. Z ponad 204 beneficjentów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie w 2019 i 2018 roku- 7 rodzin ubiegających się o pomoc, swoją trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym, w 2017 roku- 8 rodzin ubiegających się o pomoc, swoją trudną sytuację życiową tłumaczyło problemem alkoholowym, w 2016 r. - 25 rodzin, natomiast w 2015 roku o problemie mówiło 12 rodzin. Rodziny dotknięte uzależnieniem mogą liczyć na wsparcie psychologa w punkcie konsultacyjnym w GOPS Rąbino. W okresie od 01.04.2019r. do 31.12.2019r. ze wsparcia psychologa skorzystały 33 osoby. Dominującym problemem beneficjentów korzystających z pomocy psychologicznej jest uzależnienie od alkoholu. Według danych uzyskanych od Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w Rąbinie aż 90 procent interwencji Policji w założonych Niebieskich Kartach jest spowodowana nadużywaniem alkoholu przez sprawców przemocy

Osoby dotknięte problemem uzależnień korzystają z Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnień w Białogardzie, w Świdwinie lub w Połczynie Zdroju. Placówki o takim profilu nie ma na terenie gminy Rąbino– jest to zakres działania powiatów. Pacjenci kierowani są na leczenie uzależnienia w systemie zamkniętym do Wojewódzkiego Ośrodka Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie.

Poniższa tabela przedstawia działania Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na przestrzeni ostatnich pięciu lat. Analizując tabelę zauważa się, że wniosków złożonych do GKds.RPA w Gminie Rąbino w sprawie podjęcia działań w zakresie leczenia odwykowego osoby uzależnionej od 2015 roku sukcesywnie maleje. Oznacza to że profilaktyka ma ogromne znaczenie w zapobieganiu zjawiskom niekorzystnym, które są wynikiem nadużywania alkoholu.

W 2019 roku GK ds. RPA w Rąbinie wysłała 35 wezwań na posiedzenia komisji tylko 14 razy osoby wezwane stawily się na posiedzenie komisji, dlatego niezbędne było podjęcie kroków w celu złożenia wniosków do Sądu o zobowiązanie do leczenia w systemie stacjonarnym. Częstym problemem zgłaszanym przez osoby uzależnione jest brak dojazdu do poradni uzależnień, dlatego członkowie komisji postanowili w 2020r. utworzyć punkt konsultacyjny dla osób uzależnionych.

Działania podejmowane przez Gminną Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

DZIAŁANIA PODEJMOWANE PRZEZ GK ds. RPA	2015	2016	2017	2018	2019
Liczba posiedzeń GK ds. RPA	9	12	11	8	10
Liczba złożonych wniosków	6	9	15	7	5
w tym: od rodzin osób nadużywających alkoholu	3	3	5	2	2
w tym: GOPS w Rąbinie	0	1	7	3	0
w tym: Policję	1	4	2	1	1
w tym: kuratorów	2	1	0	1	0
w tym: Sąd Rodzinny	0	0	0	0	2
Liczba osób wezwanych na posiedzenia komisji	6	9	16	12	11
Liczba osób, które zgłosiły się na posiedzenie komisji	5	7	14	9	7
Liczba przeprowadzonych rozmów motywujących do podjęcia leczenia	5	15	16	9	15
Liczba przeprowadzonych rozmów wychowawczych na temat poprawnego funkcjonowania rodziny	5	15	8	9	15
Liczba wniosków złożonych do Sądu o zobowiązanie do leczenia w systemie stacjonarnym	2	0	0	0	5
Liczba osób poddanych badaniom biegłym w celu określenia uzależnienia od alkoholu	3	0	1	0	5

Alkoholizm jest jedną z głównych przyczyn dezorganizacji życia rodzinnego i społecznego. Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rąbinie często pozostają bezradni wobec rozmiaru zjawiska. Podejmowane przez Sąd i Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych działania nie uzyskują oczekiwanych rezultatów. Ośrodek ma świadomość, że także inne problemy takie jak bezrobocie, ubóstwo, problemy wychowawcze oraz przemoc to wynik picia alkoholu w sposób szkodliwy. Powyższe ma decydujące znaczenie w podejmowanych przez nas działaniach. Rozległość i różnorodność problemów psychospołecznych dzieci i ich rodzin, które wynikają z nadużywania alkoholu przez jednego z członków rodziny stwarza potrzebę wprowadzenia dodatkowych działań w zakresie pracy z dziećmi i rodziną. Aby eliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na mieszkańców Gminy Rąbino, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia.

CELE PROGRAMU

1. Ograniczenie występowania negatywnych zjawisk, będących skutkiem nadużywania i uzależnienia od alkoholu, narkotyków na terenie Gminy Rąbino.
2. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkotykowych.
3. Edukacja publiczna w zakresie informowania o konsekwencjach nadużywania alkoholu, zażywania narkotyków oraz promocji zdrowego życia w trzeźwości i abstynencji.
4. Promowanie zdrowego stylu życia i alternatywnych form spędzania czasu .

Powyższe cele mogą być osiągnięte przy wdrożeniu zadań nakierowanych na problematykę uzależnień jak i przemocy, a w szczególności:

II. DZIAŁALNOŚĆ PROFILAKTYCZNA

- 1) Promowanie i wspieranie działalności dotyczącej organizowania wolnego czasu dzieci i młodzieży poprzez realizację programów profilaktycznych oraz innych zajęć pozaszkolnych, w świetlicach wiejskich.
- 2) Realizowanie w szkołach programów profilaktycznych, informujących o szkodliwości nadużywania alkoholu i narkotyków oraz sięgania po środki odurzające, nastawionych na promowanie zdrowego stylu życia.
- 3) Organizowanie i współfinansowanie imprez lokalnych, festynów, konkursów, pogadanek, spotkań związanych z profilaktyką uzależnień i bezpieczeństwem, imprez

sportowo- rekreacyjnych popularyzujących trzeźwy i zdrowy styl życia

- 4) Współorganizowanie i współfinansowanie lokalnych kampanii społecznych profilaktycznych (zapobiegających uzależnieniom, przemocy).

III. POMOC TERAPEUTYCZNA I REHABILITACYJNA

- 1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, zagrożonych uzależnieniem poprzez:
 - a) motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - b) udzielanie wsparcia psychologicznego osobom uzależnionym, współuzależnionym,
 - c) udzielanie wsparcia terapeuty ds. uzależnień osobom uzależnionym, współuzależnionym,
 - d) wspieranie środowisk samopomocowych zagrożonych wykluczeniem społecznym w związku z uzależnieniem;
 - e) finansowanie terapii podtrzymującej dla osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 2) Udzielanie rodzinom, w których istnieją problemy alkoholowe, narkomanii, pomocy psychologicznej, edukacyjnej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie poprzez:
 - a) wsparcie oraz finansowanie zorganizowanych form pomocy psychospołecznej dla członków rodzin zagrożonych uzależnieniem,
 - b) udzielanie pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w ramach systemu „Niebieska Karta”, „Niebieska Linia”.
 - c) udzielanie wsparcia dla sprawców przemocy – elementy programu edukacyjno-terapeutycznego

IV. POMOC RODZINOM

Pomoc rodzinom z problemem alkoholowym i narkotykowym oraz dotkniętych przemocą domową realizowana poprzez:

- 1) udostępnianie rzetelnych informacji o możliwościach korzystania z bezpłatnej, profesjonalnej pomocy psychologicznej w publicznych zakładach opieki zdrowotnej, poradniach specjalistycznych oraz punktach konsultacyjnych;
- 2) udzielanie informacji osobom uzależnionym i członkom ich rodzin o przysługujących prawach oraz możliwościach podjęcia leczenia;

- 3) możliwość dofinansowania wypoczynku dla dzieci z grupy ryzyka (zagrożonych alkoholizmem, narkomanią).

V. WSPÓŁPRACA

Wspomaganie instytucji, organizacji i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii stanowi zasadniczą część współpracy, która będzie realizowana poprzez:

- 1) współpracę z Zespołem Interdyscyplinarnym oraz innymi instytucjami w zakresie realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) współpracę z lekarzem rodzinnym w zakresie leczenia osób doznających szkód zdrowotnych z powodu picia alkoholu, stosowania używek, narkotyków;
- 3) współpracę z Wojewódzkim Ośrodkiem Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia w Stanominie oraz innymi instytucjami zajmującymi się leczeniem uzależnienia;
- 4) wspieranie działalności organizacji pozarządowych realizujących i propagujących zdrowy styl życia;
- 5) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i problemów narkomanii;
- 6) udział i pomoc w organizacji spotkań środowiskowych działających na rzecz rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii;
- 7) współpracę z Policją w zakresie zapobiegania patologiom społecznym związanym z nadużywaniem alkoholu, stosowaniem używek, narkotyków oraz przeprowadzanie spotkań profilaktycznych z dziećmi, młodzieżą, osobami dorosłymi w Gminie Rąbino.

VI. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I ADMINISTRACYJNA

- 1) Podejmowanie czynności zmierzających do objęcia leczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków.
- 2) Prowadzenie rozmów profilaktycznych, zachęcających do podjęcia leczenia odwykowego.
- 3) Kierowanie na badania biegłych sądowych w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, narkotyków.
- 4) Kierowanie wniosków do sądu o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu.

- 5) Diagnoza stanu zagrożenia środkami uzależniającymi i używania substancji psychoaktywnych wśród uczniów.
- 6) Porady terapeuty ds. uzależnień na terenie gminy.

VII. ZADANIA GMINNEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

- 1) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 2) w przypadku naruszenia zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim oraz zakazu promocji napojów alkoholowych prowadzenie postępowań na podstawie właściwych przepisów;
- 3) opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż alkoholu i o wydanie jednorazowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu;
- 4) prowadzenie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych, przestrzegania zakazu sprzedaży wyrobów tytoniowych nieletnim;
- 5) podejmowanie czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.

VIII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI DS. ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

- 1) Ustala się wynagrodzenie (brutto) za udział w posiedzeniu Komisji oraz za przeprowadzaną kontrolę placówek handlujących alkoholem:
 - a) przewodniczący Komisji - 80 zł,
 - b) członkowie Komisji - 80 zł.
- 2) Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu wypłacane jest na podstawie listy obecności, zatwierdzonej przez przewodniczącego Komisji.

- 3) Wynagrodzenie za przeprowadzoną kontrolę wpłacane jest na podstawie protokołu pokontrolnego, podpisanego przez osoby uczestniczące w kontroli.

IX. ZASADY FINANSOWANIA

- 1) Zadania ujęte w Programie będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wnoszonych na rachunek gminy przez przedsiębiorców prowadzących sprzedaż tych napojów.
- 2) Finansowanie poszczególnych zadań wynikających z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 określa plan wydatków zgodny z budżetem gminy Rąbino na 2020 rok.

X. SPOSÓB KONTROLI I REALIZACJI PROGRAMU

- 1) Przewodniczący i członkowie Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rąbinie sporządzają sprawozdanie z wykonania zadań.
- 2) Koordynację realizacji zadań zawartych w niniejszym Programie, merytorycznie i finansowo prowadzi Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rąbinie.

XI.PLAN FINANSOWY

Plan finansowy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 wynosi 54 000,00 zł.

Preliminarz wydatków Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Rąbinie na 2020 rok

L.p.	Określenie wydatku	Kwota (w złotych)
1.	zakup programów edukacyjnych i profilaktycznych, biuletynów, czasopism, materiałów informacyjnych związanych z profilaktyką i leczeniem uzależnienia od alkoholu, narkotyków, przemocy	500
2.	dofinansowanie do terapii podtrzymującej, sfinansowanie badań w zakresie uzależnienia od alkoholu, koszty sądowe	4000
3.	dofinansowanie zajęć minimalizujących zagrożenia wykluczenia społecznego, spotkania wielopokoleniowe, paczki choinkowe, zakup poczęstunku podczas zajęć profilaktyczno- integracyjnych, wycieczki, organizacja czasu wolnego i finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych (ferie, wakacje, wyjazd do kina, kręgle, wycieczki, rajd rowerowy, zorganizowany wypoczynek dla dzieci, ogniska)	6120
4.	dofinansowanie zajęć w zakresie profilaktyki – w szkołach, świetlicach wiejskich / typu : bezpieczna droga do szkoły, tydzień profilaktyki itp., nagrody poczęstunek/,	4000
5.	pomoc psychospołeczna dla rodzin z problemem alkoholowym, terapia dla dzieci, młodzieży, dorosłych – zatrudnienie na umowy zlecenie psychoterapeutów	32400
6.	wynagrodzenie dla członków komisji	4480
7.	zakup środków czystości i materiałów biurowych, usług związanych z obsługą programu i komisji, zakup tonerów, konserwacja sprzętu, prowizje bankowe, składki na ubezpieczenie społeczne	2000
8.	delegacje	500
	Razem :	54.000

Kwoty ujęte w preliminarzu mogą ulec zmianie w wyniku ewentualnych potrzeb wynikających z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 lub w sytuacji jeśli nie zostanie wykonany plan dochodów. Zmiany te nie wymagają podejmowania odrębnych uchwał Rady Gminy.